

Tablo I: Ürtikerli Hastaların Yaşlara Göre Dağılımı (%)

Yaşlar	Ürtikerli Hasta Sayısı	Toplam Hasta Sayısı	Ürtikerli Hastaların Yaşlara Göre Dağılımı (%)
1978	318 (175 K) + 143 (K) + 335 (272 F + 60)	9470 (6303 E + 3107 K)	318 (175 K) + 143 (K) + 335 (272 F + 60)
1979	347 (191 E + 156 K) + 276 (239 F + 37)	12583 (7959 E + 4604 K)	347 (191 E + 156 K) + 276 (239 F + 37)
1980	303 (147 E + 156 K) + 266 (202 F + 64)	11383 (7273 E + 4110 K)	303 (147 E + 156 K) + 266 (202 F + 64)
1981	406 (209 E + 197 K) + 301 (238 F + 63)	13428 (9259 E + 4169 K)	406 (209 E + 197 K) + 301 (238 F + 63)
Toplam	1738 (903 E + 835 K) + 2312 (1782 F + 530)	59373 (39348 E + 19925 K)	1738 (903 E + 835 K) + 2312 (1782 F + 530)

Dr. Ayten URAL (xx)

Dr. Kadir GÜNGÖR (xx)

ÖZET:

1978-1982 yılları içerisinde Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji polikliniğine 59373 hasta başvurmuş ve 1738 ürtiker olgusu saptanmıştır. 1978 yılında en fazla ürtikerli hasta muayene edildiği, cinse göre dağılımda sıklığın kadınlar da olduğu 20-29 yaş grubunda daha çok görüldüğü ve ürtikerin oluşumunda belirli oranda her türlü ilaç, gıda maddeleri, sistemik hastalıklar, çeşitli allergen ve nonspezifik faktörlerden biri veya birkaçının rolü olduğu gözlenmiştir.

GİRİŞ:

Ürtiker sık görülen deri hastalıklarından birisidir. Çocukların % 15'i, yetişkinlerin % 30'u hayatlarının herhangi bir yaşında ürtiker olabilirler. Bu nedenle ürtikerin etyolojisi, fizyopatolojisi ve immunolojisi ne kadar iyi bilinirse hastalara o kadar çok yararlı olunabilir görüşü ile polikliniğimize baş vuran ürtikerli hastalarda bir araştırma yapmayı uygun bulduk.

OLGULAR VE YÖNTEM

Çalışmamızın olgularını, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji polikliniğine 1978-1982 yılları arasında baş vuran ürtikerli hastalar oluşturmaktadır. Hastaların yaş ve cins durumları, ürtikerin klinik özellikleri ve oluşumunda rolü olan etkenler incelenmiştir.

BULGULAR

1978-1982 yıllarını içine alan 5 yıllık sürede polikliniğimize 59373 hasta başvurmuş ve 1738 ürtiker olgusu saptanmıştır (tablo I).

(xx) Prof.Dr. Atatürk Üni. Tıp Fak. Dermatoloji Anabilim Dalı Yöneticisi.

(xxx) Atatürk Ü. Tıp Fak. Dermatoloji Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

(x) 2-4 Haziran Allerjik Hastalıklar Simpozyumunda tebliğ edilmiştir.

Tablo I. Ürtikerli Hastaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Toplam HASTA Sayısı	Ürtikerli Hasta Sayısı	%
1978	9470 (6363 E + 3107 K)	318 (175 E + 143 K)	3.35 (2.75+4.60)
1979	12563 (7959 E + 4604 K)	347 (191 E + 156 K)	2.76 (2.39+3.38)
1980	11383 (7273 E + 4110 K)	303 (147 E + 156 K)	2.66 (2.02+3.19)
1981	12499 (8594 E + 3905 K)	364 (181 E + 183 K)	2.91 (2.10+4.68)
1982	13458 (9259 E + 4199 K)	406 (209 E + 197 K)	3.01 (2.25+4.69)
Toplam	59373(39448 E + 19925 K)	1738 (903 E + 835 K)	2.92 (2.28+4.19)

En yüksek sıklık % 3,25 ile 1978 de görülmektedir. Cinsle göre dağılımda sıklığın kadınlarda olduğu gözlenmiştir (% 4.19). Yaş, gruplarına göre dağılımda ise 20-29 yaş gurubunda en sık görülürken yaş ilerledikçe bu sıklık düşmektedir. (Tablo II).

(Tablo II) Ürtikerli Hastaların Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı.

YAŞ GRUBU	OLGU SAYISI	ERKEK	KADIN
0-9	196	149	47
10-19	360	171	189
20-29	538	272	266
30-39	330	169	161
40-49	181	78	103
50-59	84	43	41
60-69	41	17	24
70 ve üstü	8	4	4
Toplam	1738	903	835

1738 ürtiker olgusunun 721 (% 41,54) i akut, 1017 (% 58,56) sı kronik ürtikerdi. 829 (% 47,1) olguda ürtikerin etyolojisinde rol oynayan faktörlerden birisinin bulunmasına karşın 787 (% 45,2) olgunun nedeni bulunamadı. 122 (% 7) olguda ise tek bir nedenle bağlanabilecek etyolojik bir tanım yapılamadı. Çünkü çoğunlukla aynı hastada birden fazla etkenin rolü olduğu görüldü (Tablo III).

Birden fazla sorumlu faktörün bulunduğu kronik ürtikerli hastaların 28'inde scabies, 20 sinde atopik dermatit, 14 ünde gastrointestinal bozukluklar, 2 sinde pregnensi akut ürtikerli hastaların 7 sinde scabies, 6 sında atopik dermatit, 5 inde kundak bezi dermatiti, 4 ünde gastrointestinal bozukluklar, 4 ünde pregnensi vardı. Bu hastalıklar ve pregnensi ile birlikte gıda maddeleri, saç boyaları, lokal veya sistemik ilaçlar, psikojenik faktörler, fokal enfeksiyonlar ve deterjanlarda artikerin oluşumuna neden olmuştur.

TABLO III: Ürtiker Oluşumunda Rolü Olan Faktörler

Sorumlu Faktör	Olgu Sayısı
Askaris	228
Oxyu	168
Birden Fazla	122
İlaçlar	87
Gıda Maddeleri	86
Böcek Isırması	39
Fokal enfeksiyön	38
Fungal enfeksiyön	33
Psikogenik	30
Soğuk	29
Sıcak	27
Güneş ışınları	25
Kozmetikler	20
Sistemik hastalıklar:	
Carsinoma	3
Dermatitis herpetiformis	3
S.L.E.	2
Dermatomyozit	1
Kronik myeloclar lösemi	1
Thyrotoksikoz	1
Toplam	8
Serum Hastalığı	8
TOPLAM	951

TARTIŞMA

Polikliniğimize baş vuran hastaların % 2,92'sini ürtikerli hastalar oluşturmaktadır. Balbuki dermatoloji polikliniğine gelen hastaların % 1-2'si ürtikerlidir (1). Kaynak bilgilerde kadın hastaların çoğunlukta ve $\frac{1}{3}$ vak'anın akut ürtikerli olduğu bildirilmektedir 2). Bizim bulgularımızda kadın hastalar ve akut ürtikerli olgular daha çoktu.

Yaptığımız literatür taramalarında ürtiker'in etyolojisinde pek çok faktörlerin rol oynadığını gördük (3,4,5,6,7). Ürtikerli hastalarımızın % 47,1 inde sorumlu faktörler belli iken, %45,2 sinde bir neden bulunamadı. % 7 olguda birden fazla etkenin rolü olduğu görüldü. Ürtiker'e sebep olan faktörler içinde parazitlerin ön sırada yer almasını rutin olarak ürtikerli her hastada gaitada parazit aramamıza bağlayabiliriz.

Birden fazla etkenin rolü olan ürtikerlilerin 90% genellikle bir deri hastalığı ile birlikte idi. Bilindiği gibi immunolojik IgE ye bağlı ürtikerde atopik diatez de rol oynar (1,8). Hastalarımızın 26 sında atopik dermatit vardı. Kronik ürtikerli 14 hastada gastrointestinal bozukluklar görüldü. Hypoasiditesi olan kontrol altına alınmayan 4 olguda hypoasidite giderilince ürtikerde kayboldu.

Sorumlu ilaçlar penicillin, salicylat, sulfonamid, streptomycin chloromphenicol, griseofulvin ve tetracycline idi. Bu ilaçların kendileri veya bazılarının kapsüllerinde bulunan boya maddeleri ürtiker'i oluşturabilirler (1,9,10).

Yaptığımız bu araştırmayı literatür taramaları ile birlikte değerlendirdiğimiz de ürtiker'in belirli oranda her türlü ilaç gıda maddeleri, sistemik hastalıklar, çeşitli allerjen ve nonspesifik faktörlerden biri veya birkaçı ile oluşabileceği kanısına vardık.

S U M M A R Y

Investigation of etiologic factors in urticaria

59373 patients have been examined in outpatient clinic of Dermatology department of Atatürk University Medical Faculty, between 1978-1982 years. 1738 of them have been diagnosed as urticaria. A significant increase in the incidence of the disease was observed in females then males, the disease was observed with highest frequency in the age group 20-29.

The predominant cause of urticaria was parasitosis. The others causes of urticaria in order of their frequency were drugs, foods, insect bites, focal and fungus infections, various allergens and nonspecific factors.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- Soter N.A., and Wasserman S.I.: IgE Dependant Urticaria, Angioedema, and anaphylaxis in Dermatology in General medicine. Ed. by thomas B. Fitzpatrick et al, Mc Graw-Hill Company. Newyork 1979. 532-541
- 2- Hellgen, L.: The prevalence of urticaria in the total population acta allerg 27: 236-240, 1972
- 3- Graves Mw et al.: Heat urticaria. Br. J. Dermatol 90: 289-292, 1974
- 4- Demis Dj et al.: Clinical Dermatology, Harper and Row publishers Newyork. Val. 2 unit..... 1975.
- 5- Ros A.M. et al.: A follow-up study of patients with recurrent urticaria and hypersensitivity to aspirin, benzoates and azo dyes. Br. J. Dermatol 95: 19-24 1976.

- 6- Corperter, R.G. and Roger J.H.: Urticaria anal angiodema a review of 554 patient Brit. J. Derm. 81: 588-597. 1969.
- 7- Illig L.: Diagnosis and classification of physical urticaria in Dermatology Ed. by Gonzalez-choa, L. Dominquez-soto, y. Ortiz. Excerpta medica Amsterdam 1979, P. 329-335.:
- 8- Solley Go et al.: the late phase of the immediate wheal and flare skin reaction, Its dependance upon IgE antibodies. J. Clin. invest 58: 408-420. 1976.
- 9- Michaelsson, G, Juhlin, L.: Lerticaria induced by preservatives and dye additives in food and drugs. Br. J. Dermatol. 88: 525-532. 1973.
- 10- Farr R. S.: Presidential message: the need to re-evaluate acetyl salicylic acid (aspirin) j. Allergy 45: 321-328. 1970